

Cursus praktisch visvijverbeheer

Bert Zoetemeijer / november 2022

Cursusprogramma

Tweede cursusavond

- 19.30 uur Bespreken huiswerk eerste avond
- 20.00 uur Visziekten, vissterfte en vissenwelzijn
- 20.45 uur Pauze
- 21.00 uur Wat wil de sportvisser?
- 21.30 uur Aan de slag met milieu en visstand
- 22.00 uur Sluiting

Huiswerk

Praktijkopdrachten

1. Uitwerken kaarten bereikbaarheid en bevisbaarheid
2. Factsheetformulier volledig en ook online invullen
3. Beheergegevens laatste 5 jaar vastleggen:
 - Aanleg en onderhoud voorzieningen
 - Waterplantenbeheer
 - Visuitzettingen (laatste 10 jaar), Vissterfte
 - Vissenbossen, bijvoeren, beluchten
 - Zelf aanvullen wat relevant is
4. Concept meerjarenvizie opstellen
(welk eindresultaat willen we bereiken?)
5. Concept beheerplan 2022/'23 (wij denken mee)

Huiswerk

Begin een dagboek!

Noteer liefst dagelijks de toestand van je viswater, zoals:

- Visuitzettingen
- Klachten van sportvissers
- Vissterfte (aantal, formaat, soort)
- Zieke vis, vreemd gedrag
- Riooloverstort, zuurstoftekorten
- Kleur van het water (helder, troebel, groen, bruin, zwart, etc.)
- Kroosvorming
- Maai- of andere onderhoudsactiviteiten
- Aalscholverbezoeken

Visziekten en vissterfte

Oorzaken, voorkomen en genezen

1. Visziekte meestal het gevolg van stress
 - a. Slechte milieu-omstandigheden
 - b. Te weinig voedsel
 - c. Visuitzettingen!
2. Zuurstof is meestal oorzaak massale sterfte
 - a. Riooloverstort
 - b. Bagger, (te) ondiep water
 - c. Sneeuw en ijs
- 3. Voorkomen is beter dan genezen**
4. Infobladen over zomer- en wintersterfte

Karpersterfte

Een apart fenomeen

- Vaak door stress
 - Milieu-omstandigheden
 - Karperuitzettingen
- Voorjaarssterfte
 - Zachte winters
 - Doorvoeren in winter
- Buikwaterzucht (SVC)
- Koi Herpes virus (KHV)
- Besmetting door uitzettingen

Voorkom stress, voorkom besmetting
Intensief beheerde visvijvers zijn risicovol!

Visziekten en vissterfte

Oorzaken, voorkomen en genezen

1. Basisboek

- Basisboek hoofdstuk 5

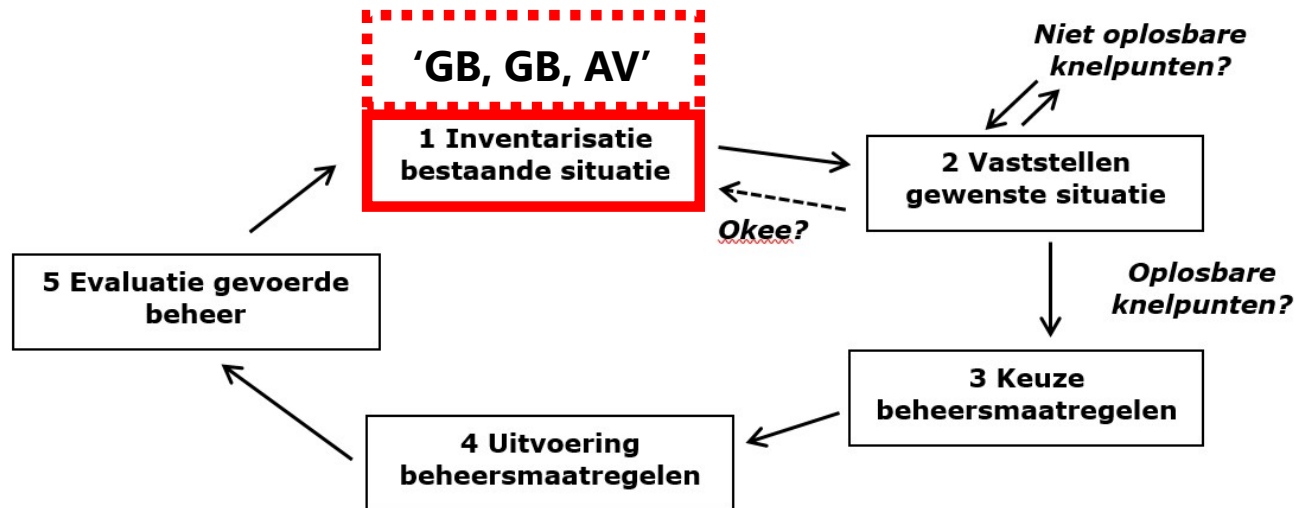
2. Infobladen

- Infoblad 8.16 – 8.23

Aan de slag!

Planmatig viswaterbeheer: bestaande situatie

Figuur 1. Schematische weergave van het planmatig viswaterbeheer

De sportvisser en de visstand

Sportvissers willen (meer dan) vis vangen

- Voor welke sportvisserstypen is het water het meest geschikt?
- Door welke sportvisserstypen wordt het water veel bevist?
- Wat willen de(ze) sportvissers vangen?
- **Hoeveel vis wordt er gevangen?**
 - over vangsten wordt altijd gemopperd!
 - probeer de huidige visstand/vangsten zo objectief mogelijk te bepalen en beoordelen
 - zijn de vangsten zonder uitzettingen wel zo slecht?
 - zijn de vangsten na uitzetting wel zo veel beter?

Wat wil de sportvisser?

Meer dan alleen vangen?

- Veldenquête:
 - wat wil de sportvisser?
- Hengelvangstregistratie:
 - wat vangt de sportvisser?
 - uitgedrukt in stuks per hengeluur
 - per soort (karper) of categorie (witvis)

De visstand

Samenstelling, omvang, uitzettingen en vissterfte

Maak gebruik van hoofdstuk 5 uit de cursusmap.

Hengelvangstgegevens vertellen meer over de kwaliteit van de visstand voor de sportvisserij dan een visserijkundig onderzoek!

Advies:

Voer het komende jaar een **hengelvangstregistratie** (§ 4.4) uit:

- Wedstrijdregistratie
- Individuele registratie (aantal vissen per hengeluur)
 - Karper (plus formaat?)
 - Witvis (soort, formaat: groter of kleiner dan 15 cm)
 - Voer deze registratie sowieso uit met je bestuur en commissie

Milieu van het viswater

Bodem, diepte, sliblaag en waterplanten

Maak gebruik van de werkbladen en de instructies op HSVTV.

Je federatie en Sportvisserij Nederland kunnen je ondersteunen.

- Bodem, diepte en sliblaag gedurende het hele jaar
- Waterplanten inventariseren in juni - augustus
- Chemische waterkwaliteit:
 - Zuurstoftekort meest voorkomend probleem
 - Zuurstofproblemen meestal in de zomer
 - Kroos, blauwalgenbloei en botulisme ook in de zomer

Het milieu en de visstand

Wat zijn de natuurlijke mogelijkheden?

- Richt je beheer zoveel mogelijk op het benutten van de natuurlijke mogelijkheden van je viswater
- Is je water voedselarm, zonder variatie en schuilgelegenheid en leidt dit met aalscholvervraat tot zeer slechte vangsten?
- Uitzetten van grote, "aalscholverproof" vis (> 35 cm):
 - (Kleine) karper
 - Zeelt
 - ~~Brasem, Blankvoorn, Kruiskarper~~
 - Bijvoeren
 - Kunstmatige schuilplaatsen aanleggen
 - Beluchten

Huiswerk

Theorie

1. Basisboek

- Basisboek hoofdstuk 5

2. Infobladen

- Infoblad 8.16 – 8.23

Huiswerk

Praktijkopdrachten avond 1

1. Uitwerken kaarten bereikbaarheid en bevisbaarheid
2. Factsheetformulier volledig en liefst ook online invullen
3. Beheergegevens laatste 5 jaar vastleggen
4. Concept meerjarenvisie opstellen
(welk eindresultaat willen we bereiken?)
5. Concept beheerplan 2022/'23 (wij denken mee)

Huiswerk

Praktijkopdrachten avond 2

1. Maak een dieptekaart (kan in de winter)
(<https://www.sportvisserijnederland.nl/hsv-service/hsv-tv/>)
2. Breng de sliblaag in kaart (kan in de winter)
3. Breng de waterplantengroei in kaart (juni-augustus)
4. Voer een veldenquête uit in 2023 (start in maart of april)
5. Voer hengelvangstregistratie(s) uit (start zo snel mogelijk):
 - i. Wedstrijden
 - ii. Karpervissers
 - iii. Individuele bestuurs- en commissieleden

Huiswerk

Begin een dagboek!

Noteer liefst dagelijks de toestand van je viswater, zoals:

- Visuitzettingen
- Klachten van sportvissers
- Vissterfte (aantal, formaat, soort)
- Zieke vis, vreemd gedrag
- Riooloverstort, zuurstoftekorten
- Kleur van het water (helder, troebel, groen, bruin, zwart, etc.)
- Kroosvorming
- Maai- of andere onderhoudsactiviteiten
- Aalscholverbezoeken

Sportvisserij
Nederland

Bedankt voor jullie aandacht